

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/90/2016
Identifikačné číslo spisu: 1206212119
Dátum vydania rozhodnutia: 25.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Eva Sakálová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1206212119.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne V., bývajúcej v Z., zastúpenej HKP Legal s. r. o., so sídlom Sasinkova 2, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Peter Kubovič, proti žalovanému Slovenskému plynárenskému priemyslu a. s., so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy 44/a, o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru a o náhradu mzdy, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 6 C 119/2006, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 2. novembra 2015 sp. zn. 6 Co 277/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd v Bratislave II v poradí piatym rozsudkom zo 6. februára 2015 č. k. 6 C 119/2006-640 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru z 29. marca 2006, ako aj určenia, že jej pracovný pomer naďalej trvá a náhrady mzdy od 3. apríla 2006 do dňa vyhlásenia rozsudku. Zároveň žalovanému priznal náhradu trov konania 6 641,10 eur. Právne svoje rozhodnutie zdôvodnil § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce a skutkove vykonaným dokazovaním, na základe ktorého mal za preukázané, že každý zo skutkov uvedený žalovaným v okamžitom skončení pracovného pomeru z 28. marca 2006 napĺňa znaky závažného porušenia pracovnej disciplíny, ktoré považoval zo strany žalobkyne za zavinené, pretože v rámci svojej pracovnej náplne bola povinná zabezpečiť riadne vedenie mzdovej agendy u žalovaného. V dôsledku porušenia pracovnej disciplíny zo strany žalobkyne hrozila žalovanému od správcu dane sankcia, ktorá mu nebola uložená len kvôli tomu, že zistené nedostatky žalovaný odstránil a medzičasom správca dane kontrolu nevykonával. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 149 ods. 1 O.s.p.

2. Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 2. novembra 2015 sp. zn. 6 Co 277/2015 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania. V dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na ostatné zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu z 25. apríla 2013 sp. zn. 6 Co 387/2012, v ktorom vyslovil názor, že

žalobkyňa skutočne u osemdesiatich zamestnancov nezabezpečila podpísanie vyhlásenia na zdaňovacie obdobie roku 2006 na predpísanom tlačíve, tak od žalovaného nemožno spravodlivo požadovať, aby takúto zamestnankyňu naďalej zamestnával. Samotný tento skutok podľa názoru odvolacieho súdu predstavuje závažné porušenie pracovnej disciplíny, pre ktoré žalovaný oprávnene okamžite skončil pracovný pomer so žalobkyňou. Za závažné porušenie pracovnej disciplíny umožňujúce žalovanému okamžite skončiť pracovný pomer so žalobkyňou odvolací súd považoval nezabezpečenie podpísania vyhlásenia na zdaňovacie obdobie roku 2005 u štrnástich zamestnancov. Taktiež skutok spočívajúci v tom, že v prípade dvadsiatich zamestnancov chýbali doklady (rodné listy detí, doklad o uplatnení nezdaniteľnej časti mzdy na manželku), ktoré sú nevyhnutné na vykonanie ročného zúčtovania daní za rok 2005 a na uplatnenie daňových bonusov, bol podľa názoru odvolacieho súdu sám osebe závažným porušením pracovnej disciplíny odôvodňujúcim okamžité zrušenie pracovného pomeru. Záver o tom, že každý z týchto skutkov je závažným porušením pracovnej disciplíny, odvolací súd vyvodil z charakteru týchto skutkov, z toho, že ide o porušenie pracovnej disciplíny značného rozsahu, resp. týkajúce sa značného počtu zamestnancov žalovaného trvajúce po dlhšiu dobu a z miery zavinenia žalobkyne. Odvolací súd mal za to, že nejednalo by sa o závažné porušenie pracovnej disciplíny v prípade, ak by sa v práci žalobkyne vyskytol nedostatok iba ojedinele týkajúci sa jednotlivého zamestnanca. Ak sa však takýto nedostatok týkal desiatok zamestnancov žalovaného, potom nemožno urobiť iný záver ako ten, že žalobkyňa pristupovala k plneniu pracovných povinností nezodpovedne a že ide o závažné porušenie pracovnej disciplíny zo strany žalobkyne. Skutky týkajúce sa zamestnancov žalovaného W., V. a W. boli podľa názoru odvolacieho súdu každý samostatne menej závažným porušením pracovnej disciplíny a žalovaný ich mohol sankcionovať výpoveďou podľa § 63 ods. 1 písm. e/ Zákonníka práce. Skutok spočívajúci v tom, že žalobkyňa riadne nevedla mzdovú agendu (skutok 7/) žalovaný riadne nešpecifikoval a tento skutok formuloval len vo všeobecnej rovine a nevyplýva z neho konkrétne porušenie pracovnej disciplíny zo strany žalobkyne, preto k tomuto skutku nemožno prihliadnuť. Odvolací súd v prejednávanej veci mal za to, že súd prvej inštancie sa riadil jeho právnym názorom zaujatým v označenom zrušujúcom uznesení. Aj podľa názoru odvolacieho súdu bolo dokazovaním vykonaným súdom prvého stupňa preukázané, že skutky vyššie uvedené pod bodmi 1/, 2/ a 3/ sa stali a v tomto ohľade teda žalovaný uniesol dôkazné bremeno. Nebol v konaní zistený žiadny dôvod, pre ktorý by bolo možné spochybníť správnosť „Protokolu o prevzatí mzdovej agendy p. V.“ vrátane jeho prílohy č. 1 (č. l. 35), v ktorom sú uvedené výsledky kontroly mzdovej agendy vedenej žalobkyňou vykonanej v dňoch 15. až 22.3.2006. Naviac, správnosť tohto protokolu vyplýva aj z výpovedí svedkýň E., O. a X. (viď zápisnica o pojednávaní konanom dňa 1.3.2007 na č. l. 94-96). Ide o zamestnankyne žalovaného, ktoré vykonávali predmetnú kontrolu, resp. boli pri nej prítomné. Súd prvého stupňa nepochybil, keď vo veci nenariadil znalecké dokazovanie znalcom odboru daňovníctvo. Nariadenie znaleckého dokazovania znalcom z tohto odboru totiž nebolo potrebné. Posúdenie toho, či 80 zamestnancov žalovaného podpísalo vyhlásenie na zdaňovacie obdobie roku 2006 na predpísanom tlačíve, resp. či sa toto tlačívo u 10 zamestnancov nachádzalo v mzdovej agende (skutok 1/), totiž nie je skutočnosťou, na posúdenie ktorej by boli potrebné odborné znalosti (§ 127 ods. 1 O.s.p.). Takouto skutočnosťou nie je ani posúdenie, či 14 zamestnancov podpísalo vyhlásenie za zdaňovacie obdobie roku 2005 na predpísanom tlačíve a či žalovaná bez podpísania tohto vyhlásenia u týchto zamestnancov uplatnila nezdaniteľnú časť základu dane a daňové bonusy na vyživované deti v roku 2005 a v mesiacoch január a február 2006 (skutok 2/). Napokon takouto skutočnosťou nie je ani posúdenie, či u 20 zamestnancov chýbali doklady a to rodné listy detí a doklad o uplatnení nezdaniteľnej časti mzdy na manželku, ktoré sú podkladom na vykonanie ročného zúčtovania daní za rok 2005 a na uplatnenie daňových bonusov (skutok 3/). Vo všetkých týchto prípadoch ide o skutočnosti zistené kontrolou, na posúdenie ktorých znalec nie je potrebný. Tieto skutočnosti totiž buď existujú alebo nie, čo nie je znalecká otázka. Odvolací súd považuje zhodne so súdom prvého stupňa každý z vyššie uvedených troch skutkov za závažné porušenie pracovnej disciplíny a to z dôvodov, ktoré sú uvedené vyššie a na ktoré poukázal odvolací súd už v zrušujúcom uznesení z 25.4.2013 sp. zn. 6 Co 398/2012. To znamená, že každý z týchto troch skutkov mohol byť samostatne podkladom pre okamžité skončenie pracovného pomeru so žalobkyňou. Vzhľadom na to nebolo potrebné skúmať, či aj ďalšie skutky obsiahnuté v okamžitom skončení pracovného pomeru sa stali a či ich možno kvalifikovať ako závažné porušenie pracovnej disciplíny. Žalovaný preto oprávnene okamžite skončil pracovný pomer so žalobkyňou v zmysle § 68 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce. Okamžité skončenie pracovného pomeru netrpí žiadnymi formálnymi vadami a

žalobkyni bolo riadne doručené. Skutok 7/ žalovaný riadne nešpecifikoval tak, aby z neho bolo bez pochybností zrejmé, o aké konkrétne porušenie pracovnej disciplíny zo strany žalobkyne ide. Táto vada však nemôže spôsobiť neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru, pretože - ako je to uvedené vyššie - žalobkyňa závažne porušila pracovnú disciplínu skutkami pod bodmi 1/, 2/, 3/. Súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, z akých dôkazov vychádzal, aký je skutkový stav veci a ako ho po právnej stránke posúdil. Odôvodnenie napadnutého rozsudku je preto v súlade s kritériami uvedenými v ustanovení § 157 ods. 2 O.s.p. Nie je preto opodstatnená odvolacia námietka žalobkyne, že súd prvého stupňa napadnutý rozsudok nedostatočne odôvodnil. Z toho vyplýva, že napadnutý rozsudok je vecne správny a preto ho odvolací súd potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a priznal ich náhradu úspešnému žalovanému.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. majúca za to, že postupom odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť pred súdom konať. Rozhodnutie odvolacieho súdu podľa jej názoru nie je odôvodnené v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p., je nepresvedčivé, navyše bolo vydané bez nariadenia pojednávania. Odvolací súd jej tak znemožnil realizáciu tých procesných práv, ktoré jej dáva Občiansky súdny poriadok a to právo zúčastniť sa na pojednávaní, robiť na ňom prednesy, vysvetliť v odvolaní uvedené relevantné skutočnosti, vyjadriť sa k tvrdeniu protistrany a pod. Vychýkala odvolaciemu súdu, že nebral do úvahy žiadne jej relevantné dôkazy, výpovede svedkov pred súdom v jej prospech, nerobil žiadne dokazovanie a bral v úvahu len argumenty protistrany. Navrhla rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalovaný navrhol dovolanie žalobkyne ako neprípustné odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (žalobkyňa, ďalej aj dovolateľka) zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

6. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané 19. januára 2016, t. j. pred 1. júlom 2016, za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 1 a 2 C.s.p., na základe ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 a § 238 O.s.p. v znení účinnom do 1. júla 2016.

7. Dovolanie žalobkyne smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Rozsudky odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, boli uvedené v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. Dovolanie žalobkyne nesmeruje proti rozsudku, ktorý je uvedený v týchto ustanoveniach; prípustnosť dovolania preto z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nevyplýva.

8. Predmetné dovolanie by bolo prípustné iba ak v konaní došlo k procesným vadám, ktoré boli uvedené § 237 O.s.p. Žalobkyňa poukazovala vo svojom dovolaní, že konanie je zaťažené vadou, ktorá bola uvedená v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., jej existencia však nevyšla v dovolacom konaní najavo.

9. Dovolaateľka mala za to, že odvolací súd zaťažil konanie vadou podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. spočívajúcou v odňatí možnosti konať pred súdom, keď súdy rozhodnutie dostatočne neodôvodnili a nevysporiadali sa s jej námietkami a dôkazmi, vo veci nenariadil pojednávanie.

10. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach uvádzal, že pre záver o existencii procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. nie je významný subjektívny názor strany, ktorá namieta, že sa súdy nižších inštancií dopustili takej vady, rozhodujúcim je len záver dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade

skutočne došlo (vid' napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 409/2015, 4 Cdo 143/2015, 5 Cdo 238/2015, 6 Cdo 30/2016, 7 Cdo 371/2015, 8 Cdo 34/2016).

11. Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa strane sporu znemožní realizácia jej procesných práv, priznaných jej v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jej práv a právom chránených záujmov (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, právo na doručenie odvolania, právo na možnosť vyjadriť sa k podanému odvolaniu, právo na doručenie vyjadrenia k odvolaniu a pod.).

12. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ale právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Súd sa z tohto dôvodu nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať úplne všetkými dôvodmi a argumentmi procesných strán; postačujúcim je, ak z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (vid' tiež II. ÚS 76/07).

13. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (R 111/1998) považovaná za procesnú vadu („inú vadu konania“) nezakladajúcu prípustnosť dovolania. Správnosť takého nazerania na právne dôsledky nepreskúmateľnosti potvrdili viaceré rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (vid' napríklad rozhodnutia sp.zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015).

14. Na rokovaní občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dodáva, že obsah spisu neposkytuje žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny dôvod, aby na preskúmvanú vec bola aplikovaná druhá veta uvedeného stanoviska.

15. V preskúmvanej veci preto dovolateľka nedôvodne namietala, že jej v dôsledku jej tvrdených nedostatkov odôvodnenia napadnutého rozsudku bola odňatá možnosť pred súdom konať.

16. Za nedôvodnú považoval dovolací súd námietku žalobkyne o odňatí jej možnosti konať pred odvolacím súdom tým, že odvolanie bolo prejednané bez nariadenia pojednávania. V zmysle § 214 ods. 2 O.s.p. odvolací súd mohol o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania, ak nešlo o niektorý z prípadov uvedených v odseku 1 tohto ustanovenia, t. j. ak nešlo o prípad, kedy bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (táto okolnosť závisela od úvahy odvolacieho súdu), alebo ak súd prvej

inštancie rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, alebo ak išlo o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania alebo ak to vyžadoval dôležitý verejný záujem.

17. Pretože v preskúmvanej veci nešlo o žiaden z prípadov vyplývajúcich z § 214 ods. 1 O.s.p., odvolací súd bol oprávnený podľa odseku 2 tohto ustanovenia rozhodnúť o odvolaní bez nariadenia pojednávania a týmto zákonným postupom neodňal žalobkyni možnosť konať pred súdom.

18. Dovolateľka vytýkala súdom aj nevykonanie ňou navrhovaného dokazovania. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú vykonané je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O.s.p.) a nie strán sporu. Nevykonanie určitého stranami navrhovaného dôkazu nezakladá procesnú vadu majúcu za následok prípustnosť dovolania (viď R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000). Neúplnosť skutkových zistení alebo nesprávnosť skutkových záverov nie sú v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považované za dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a mnohé ďalšie). Ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, to ale samo osebe nezakladá prípustnosť dovolania (porovnaj sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

19. Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalobkyni nemožno vyvodiť z § 238 O.s.p. ani z § 237 ods. 1 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalobkyni podľa § 447 písm. c/ C.s.p. ako procesne neprípustné odmietol.

20. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.